

Đôi mắt

Cách đây ít lâu nhân dịp dọn dẹp nhà, lục lại những sách báo cũ, tôi thấy tờ National Geographic cũ rách dưới đáy của một chồng sách. Phải có gì đặc biệt lắm, tờ này mới được giữ lại như thế. Và khi thấy bìa tờ báo tôi nhớ ngay! Vì hình bìa của tờ báo phát hành tháng 6 năm 1985 là một cô gái Afghanistan với cặp mắt đẹp kỳ lạ *. Đôi mắt to, màu xanh của biển, trên khuôn mặt trái soan xinh xắn nhưng vương đầy bụi của xứ Afghanistan nghèo khổ. Và đôi mắt như mang một vẻ ma quái, haunting, gây ra một ấn tượng rất mạnh cho người xem. Tôi nhớ đến câu thơ của Quang Dũng:

Đôi mắt người Sơn Tây

U ẩn chiều lú lạc...

Người phương Tây đã cho bức hình chụp này là một biểu tượng của thập niên 80's, cho người tỵ nạn của Afghanistan và đau khổ của xứ sở này, còn kéo dài đến ngày nay. Nhưng tôi thấy hai câu thơ của Quang Dũng hợp hơn từ ngữ haunting để tả đôi mắt. Đôi mắt buồn u ẩn của một chiều lú lạc. Của kiếp người long đong không biết đến ngày mai, phủ vây bởi chiến tranh và lửa khói.

Nhưng lý do sâu kín nhất làm tôi giữ lại tờ National Geographic này với hình cô gái Afghanistan và cặp mắt kỳ lạ, là vì cặp mắt đó đã nhắc nhở cả một thời xa xưa, khi tôi xuống Cần Thơ nghỉ hè ở nhà ông chú ruột. Nhà

chú tôi gần bến Ninh Kiều. Mỗi chiều tôi hay ra ngồi ở băng đá bến này, không phải để nhìn trời nhìn đất hay nhìn người qua lại. Nhưng vì đôi mắt của một thiếu nữ bán đậu phông rang ở bến Ninh Kiều! Tôi chỉ nhớ là dạo đó đã say mê đôi mắt của cô gái này. Vì vẻ buồn của đôi mắt. Vì khuôn mặt trái soan thanh tú. Tôi không biết nữa. Nhưng khi nhìn thấy đôi mắt của cô gái Afghanistan trên tờ National Geographic, tôi đã liên tưởng ngay đến cặp mắt của người con gái năm xưa, bán đậu phông rang ở bến Ninh Kiều, không bao giờ biết được là có một cậu thiếu niên mới lớn, mỗi ngày nhìn mê say cặp mắt của mình!

Không biết cuộc đời của người thiếu nữ đó ra sao? Và cặp mắt đó có còn đẹp hay đã tàn phai. Nhiều phần là đã không còn gì. Như hình ảnh sau cùng của người con gái Afghanistan hơn 17 năm sau, đã được khám phá lại do một phái đoàn của tờ báo đi lùng kiếm tông tích. Và hình ảnh đó đã được tờ báo đưa lên, để lại bao tiếc nuối cho nhiều người đã mê say cặp mắt u ẩn của người con gái này. Có lẽ tờ National Geographic không nên làm chuyện đó! Nhưng ít nhất cũng đã giúp đỡ được đời cô gái, nay đã thành một bà mẹ với vài đứa con lếch thếch, nghèo khổ.

Còn người thiếu nữ với cặp mắt đẹp u ẩn ở bến Ninh Kiều của tôi khi xưa.

Nàng giờ này ra sao? Và tôi sẽ không bao giờ được biết!